

Lørdag 20
Søndag 21

Ferdig på ei helg

VANSKELIGHETSGRAD:

Lørdag 08:30

“Å montere en ny kjøkkenvask er et overkommelig helgeprosjekt. Er alle materialene i hus på forhånd, har du også tid til å pusse opp benkeplata.”

FØR DU GÅR I GANG

Materialer

- Kjøkkenvask
- Evt. blandebatteri
- Evt. vannlås og avløpsrør
- Kjøkkenbenkolje, lakk eller såpe

Pris

Her er vasken, vannkrana og vannlåsen kjøpt for 1800 kroner

Spesialverktøy

- Stikksag
- Eventuelt eksentersliper til å slippe benkeplata med.

Lørdag 09:00

Arbeid med vannrør – uten profesjonelt utstyr

De profesjonelle bruker ei rørtang – eller ei vannpumpe-tang – når vannrørene skal demonteres. Men du kan også uten problemer klare arbeidet med to skiftenøkler. Den ene bruker du til å løsne koblingen med. Den andre holder du imot med.

Er kjøkkenvasken stygg eller bare for liten? Er benkeplata ødelagt av vannsøl? Da er det kanskje på tide å skifte ut vasken og friske opp benkeplata. Med litt planlegging kan jobben gjøres på ei helg uten at det oppstår problemer.

Med en ny kjøkkenvask – og kanskje også en ny overflatebehandling av benkeplata – kan du raskt få store forandringer på kjøkkenet.

Før du fjerner den gamle vasken, skal du se på vannrørene. Notér dimensjoner på koblinger og rør, og mål opp til den nye vasken. Ta gjerne også med et par foto av den gamle vasken når du går i forretningen. Det kan være til god hjelp.

Så gjelder det å finne ut hvordan du får stengt av vannet. Sitter det ei kulekran (Ballofix-ventil) på vanntilførselen, er det ingen problemer. Men er kulekrana grodd fast, eller hvis det ikke er kulekraner på rørene, kan du ikke arbeide med rør og avløp selv. Da må du tilkalle en rørlegger til den delen av arbeidet. Vasken klarer du selv.

Lørdag

Demontér vasken

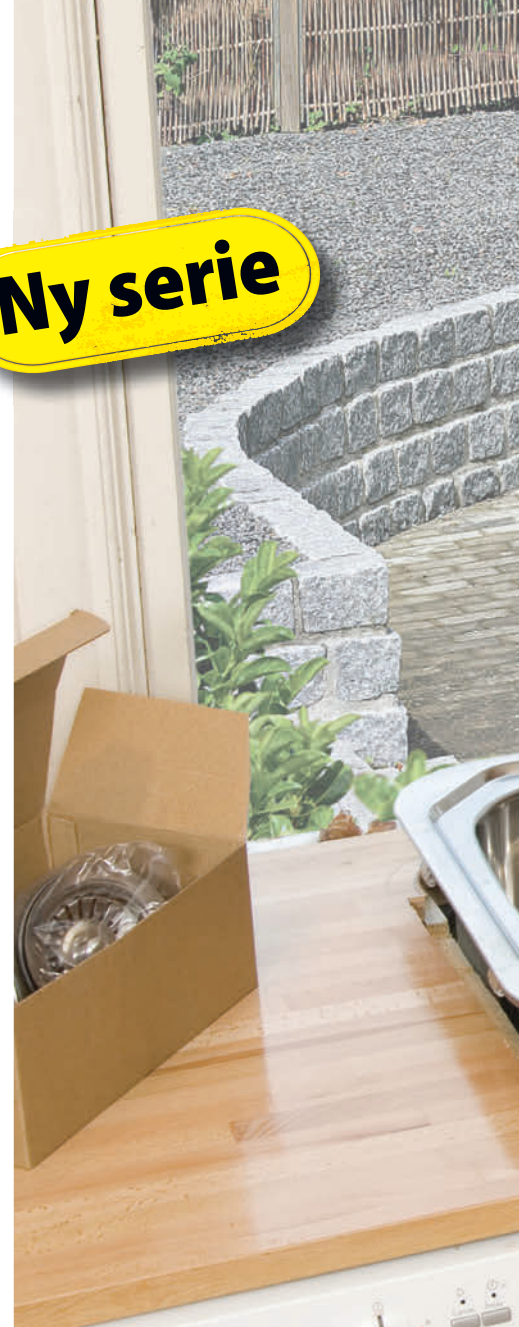
1 Begynn med å stenge vanntilførselen på kulekrana (Ballofixen). Er oppvaskmaskinen koblet til det samme røret, så slå den av.

TIPS: Ha ei balje inne i skapet før du begynner å løsne rørene.

2 Bunnslilen i den gamle vasken er som regel skrudd fast med en skrue ovenfra. Den løsnes med en skrutrekker.

Ny serie

Vasken som vi skifter ut her, er det ikke noe galt med. Men vannsøl har etterlatt stygge spor på benkeplata. En vask med skyllekum vil være bedre. En større vask vil dessuten samtidig dekke skadene.

Frisk opp kjøkkenet med en

NY VASK

3 Vær forsiktig når du løsner vannrøret slik at du ikke får ødelagt det ved en feil eller løsner feil kobling. Hold godt fast på verktøyet, og bruk den ene skiftenøkkelen til å løsne med og den andre til å holde imot med.

4 Beslagene som holder vasken fast til benkeplata, løsnes. Det er nok å skru et par omganger på skruene slik at du kan vri beslaget fri.

5 Kjøkkenvasken kan nå løftes fri. Igjen kan det dryppe noe vann, så hold klar ei balje eller ei bøtte.
TIPS: Kantene på en kjøkkenvask kan være skarpe, så vær forsiktig, eller – enda bedre – bruk arbeidshansker.

Ferdig på ei helg

Lørdag 11:00

Lag hullet i den riktige enden av vasken

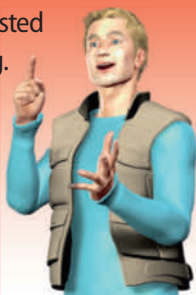
Det er ikke alltid at produsenten har laget et hull i vasken til blandeblenderet.

Det er for at du skal kunne velge om krana skal sitte til høyre eller venstre på vasken. Hullet kan du lage selv med en spesiell hullskjærer som du for eksempel kan kjøpe hos Ikea for rundt 100 kroner.

Lørdag 12:00

“Slippearbeid er enkelt, men tidkrevende. Så vil du gjerne slippe den delen av arbeidet, kan du få et snekkerverksted til å gjøre det for deg. De har maskiner til å gjøre jobben raskt. Men det koster selvsagt.”

Lørdag 15:00

Lakk, olje eller såpe til benkeplata?

Ei benkeplate i heltre er fin, men sårbar for fuktighet. Den må derfor beskyttes, og her er det tre muligheter: såpe, olje og lakk. En kjøkkenbenkeplate herder og gir ei sterk og smussavvisende overflate, men behandlingen må gjentas cirka fire ganger i året. Såpebehandling stiller enda større krav til vedlikehold, men er et godt valg hvis du vil holde plata i en lys nyanse. Ønsker du å lakkere, skal du velge en sterk lakk i flere lag. Og så skal du reparere lakken med det samme hvis du får skader som bryter gjennom lakken. Ellers blir det svært lett fukt-skader på det ubeskyttede treverket.

Sag hull til vasken

1 Sjekk benkeplata grundig. Er det større fuktskader, kan du bli nødt til å skifte hele plata. Men ofte kan du nøye deg med å montere en vask som dekker et større område enn den gamle. Da kan du sage vekk de skadde områdene.

3 Sag ut i plata slik at den nye vasken dekker de skarpe hjørnene fra den gamle vasken. Her sto det en oppvaskmaskin i skapet ved siden av slik at vi ikke bare kunne sage løs. I stedet måtte vi sage litt om gangen til vasken dekket helt.

5 Legg maskeringsteip slik at den følger den innvendige siden av oppmerkingen. Mål 10–15 mm inn fra streken som markerer omriset av vasken, og merk av hele veien rundt på teipen. Det er denne oppmerkingen du skal sage etter.

2 Ligner ikke den nye vasken på den gamle? Her har den nye vasken runde kanter. Det hadde ikke den gamle, og det må du ta hensyn til. Ellers er det vanskelig å finne ut av hvor mye du må sage av benkeplata i den andre enden.

4 Nå skal det merkes opp til den nye vasken. Snu vasken på hodet slik at den har skyllekummen på den riktige siden, og merk opp hele veien rundt med blyant. Trykk ikke for hardt – du skal bare akkurat kunne se streken.

6 Sag nøyaktig etter den innerste streken – da får vasken en 10–15 mm bred kant å hvile på. Sjekk så om vasken sitter som den skal, eller om den må finjusteres. **VIKTIG!** Pass på at du ved en feil ikke sager ned i beslag eller hengsler i kjøkkenskapet.

Gjør klar benkeplata

Dersom benkeplata har behov for å bli pusset opp, skal du gjøre det nå – før den nye vasken monteres. Det er faktisk den mest tidkrevende delen av arbeidet, for slipearbeid tar tid.

Er plata svært slitt, kan du begynne med slipepapir i korn 80 og deretter i korn 120 og 180 til treet er glatt og fint.

Når du er ferdig med å slipe, skal plata beskyttes mot smuss og vann. Her kan du velge mellom å såpebehandle, lakkere eller – som vi gjør her – å olje.

1 Benkeplata må slipes før den nye vasken monteres. Har plata vært lakkert tidligere, kan du med fordel bruke ei skrape for å fjerne den gamle lakken. Prøver du å slipe den vekk, vil lakken raskt brenne seg fast i slipepapiret.

2 Den nyslippte plata beskyttes. Vi velger å bruke kjøkkenbenkolje. Fordel oljen i et jevnt, dekkende lag, og la den trenge inn i 20–30 minutter. Tørk av overskytende olje med en klut, og polér grundig med ei hvit poleringspute.

Søndag

Monter vasken

1 Monter ei tetningslist hele veien rundt langs undersiden av kanten på vasken. Tetningslista som er selvklebende, hindrer vannet i å trenge inn under vasken og hindrer ødeleggelse av benkeplata.

2 Monter beslagene som skal klemme vasken fast til benkeplata. Bøy dem litt bakover slik at de ikke er i veien når du skal legge vasken på plass i hullet.

3 Legg vasken på plass slik at den hviler på kanten hele veien rundt, og slik at framkanten på vasken flukter med framkanten på benken. Så må du under vasken for å spenne fast beslagene slik at det blir tett mellom vasken og benkeplata.

Montering med silikon

Spesielt når det gjelder benkeplater i tre, er det viktig at overgangen mellom benkeplata og vasken blir helt tett. Kommer det bare litt vann inn under vasken, blir benkeplata etter hvert skadet av fuktighet – noe som gir synlige, stygge skader.

Du kan tette på flere måter. Her bruker vi et tetningsbånd som er beregnet for formålet. Slike følger ofte med, og noen ganger er det også limt på. Du kan også bruke våtromssilikon eller en av de gode allround fugemassene som legges i ei pølse rundt langs kanten av vasken før den trykkes fast.

Begge metodene er utmerkede, og generelt anbefaler vi at du velger det alternativet som fabrikken angir.

Legg ei pølse av våtromssilikon eller – som her – klar silikon hele veien rundt langs kanten av vasken. Bruk heller for mye enn for lite – det er lett å tørke vekk overskytende silikon.

Når vasken spennes fast i åpningen, presses noe av silikonene ut under kanten. Den fjernes med det samme med en fugepinne (som har stått i vann i cirka 10 minutter – hvis en er av tre).

Ferdig på ei helg

Søndag 09:00

Hamp eller gjengeteip?

Gjengeteip eller hamp? Vi anbefaler det siste, for med hamp kan du dreie koblingen fram og tilbake til rørene sitter som de skal. Teipen kan også brukes, men den er tynn og sart og går lett i stykker om du bare dreier en kvart omgang bakover. Og da må den skiftes ut. Uansett hva du velger, skal du huske å sette på hampnen/teipen i retning MED uret. Velger du å bruke hamp, er det en god idé å smøre på litt pasta først.

Søndag 11:00

Tilpass avløpsrørene slik at de passer til vasken

Har den nye vasken to avløp i stedet for ett, er det nødvendig med nye avløpsrør og vannlås. Det fins mange forskjellige kombinasjonsmuligheter (her ser vi f.eks. to typer), og du må prøve å regne deg fram til hvilket alternativ som passer best hos deg.

Søndag 14:00

“Monterer du nytt blandebatteri med fleksible rør, er det vanligvis raskt gjort.

Har batteriet kobberør, må du regne med at tilpasningen tar litt mer tid. Under alle omstendigheter blir ikke søndag noen lang arbeidsdag.”

Monter rør og avløp

Nå er vasken på plass, og det går som regel uten store problemer. Vanligvis går tilkoblingen av vannrør også greit. Men ta deg god tid slik at du er sikker på at alt er skrudd skikkelig til. Når avløpsrøret er koblet til, kan det være vrient å komme til for å spenne etter koblingene.

Kan du bruke om igjen det gamle avløpet, er den siste delen av arbeidet raskt gjort. Men krever den nye vasken at det også må monteres nye avløpsrør og vannlås, skal du også her være forberedt på at det kan ta litt tid. Arbeid sakte og systematisk slik at du er sikker på at alle sammenføyningene blir tette.

2 Bunnventilen i vasken skrues fast.

Hvis det som her er en relativt stor skrue – og du ikke har en skrutrekker som passer til så stort spor – kan du også bruke en mynt til å skru med.

4 Passer den gamle vannlåsen?

Ellers må du kjøpe en ny, for det følger normalt ikke en med vasken. Det fins mange muligheter, og kanskje kan du finne noe som passer. Men ofte må du skreddersy noe som passer nøyaktig akkurat hos deg.

1 Skal blandebatteriet skiftes, er tiden inne for å montere det nye nå. Rørene skrues fast, og batteriet kobles til vanntilførselen. Kobberør, som du må bøye selv, er standard, men du kan også bruke armerte fleksible slanger som her.

3 Alle beslag og koblinger skrues nå fast.

Det kan nemlig være vanskelig å komme til når avløpet er montert. Bruk gjerne hamp til koblingene slik at de blir helt tette. Rengjør gjengene før du setter på hamp.

Hold ei bøtte under når du åpner for vannet første gang. Bare for sikkerhets skyld ...

5 Ha tålmodighet når avløpet skal monteres.

Det må sikkert justeres, vris og vrikkes litt før alt passer. Tenk ellers over hva du normalt pleier å oppbevare i skapet, kanskje kan du dreie rørene slik at det blir bedre plass.

Slik monterer du et blandebatteri med kobberrør

Vanligvis leveres nye blandebatterier med rør av myk kobber med kromatisert overflate. Rørene går loddrett ned, men er vannrørene dine plassert en tanke forskjøvet, kan du uten problemer forme rørene slik at de passer.

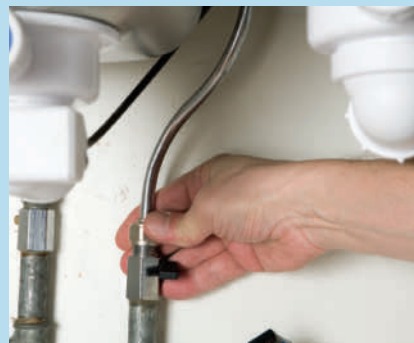
Sitter vannrørene svært forskjøvet i forhold til kobberrørene, kan du i stedet bruke armerte slanger – som vist her. De er mye mer fleksible.

Kobberrørene leveres i standardlengde. Disse må du derfor selv skjære til.

Du kan lese mer om hvordan du monterer batterier med kobberrør – trinn for trinn – på www.gjoerdetselv.com. Søk på «Fem lette reparasjoner i hjemmet».

En liten rørkutter lager fine snitt uten skarpe kanter. Du kan også bruke ei baufil, men da må du file bort de skarpe kantene etterpå.

Rørene formes i bløte kurver til de treffer tilkoblingsstedet. Bruk hendene – ikke verktøy. Kurvene må ikke være skarpere enn vist her.

“Arbeid med vannrør kan kanskje virke litt farlig, men tar du deg god tid og ikke bruker for mye krefter når koblingene skal løsnes og spennes igjen, så går det neppe galt. Også når du måler opp på benkeplata, kan det lønne seg å bruke god tid og tenke seg om en ekstra gang før du sager ut. Til gjengjeld krever det ikke stor omtanke å slippe benkeplata – det tar bare lang tid ...

